

Utredning om naturverdier på land

Topos arkitektur og design AS har levert en svært fyldig og oversiktlig rapport over naturverdier i nasjonalparkområdet. Rapporten beskriver i hovedtrekk mange av de mest verdifulle lokalitetene og artene som ligger registrert i ulike databaser og kjente rapporter. Rapporten deler utredningsområdet inn kommunevis og ytterligere i 19 soner.

Målet med utredningen har vært å fremskaffe en fullstendig oversikt over kjente dokumenterte landbaserte naturverdier innenfor foreslått nasjonalpark og stedfeste disse på kart. Rapporten viser en sammenstilling av naturdata etter en systematisk gjennomgang av databaser og litteratur, først og fremst Naturbase og Artsdatabanken. I målsettingen ligger implisitt å avdekke mangelfulle og usikre registreringer slik at behovet for supplerende undersøkelser kan avklares.

For å kunne stedfeste funnene relativt detaljert, er utredningsområdet og rapporten delt inn i 19 soner fra øst til vest med gjennomgående nummerering. Hvert av de elleve temaene i utredningen: Naturtyper, Karplanter, Sopp, lav og moser, Insekter, Fugler, Pattedyr, Sjøørretbekker, Geologi, Landskap, Friluftslivsområder og MOB – modell for sårbarhetsvurdering ved oljeforurensning, er dekket innenfor hver sone. Det er kun rødlistede arter som er tatt med i rapporten med referanse til Norsk Rødliste 2010.

Kartet viser foreslått avgrensning av Raet nasjonalpark (NP) i Aust-Agder og avgrensningene av de 19 sonene som rapporten bygger på. Sone 1-5 ligger i Tvedestrand kommune, 6-17 i Arendal kommune og 18-19 i Grimstad kommune.

Utredning av marine naturforhold og naturverdier

Havforskningsinstituttet Flødevigen har levert en god rapport hvor de har beskrevet de marine naturforholdene og naturverdiene som finnes i den planlagte Raet nasjonalpark. Arbeidet har bestått i noe kartleggingsarbeid i felt, noe modellering av hydrofysiske forhold i Raet, og å sammenstille dette med kjente marine naturforhold og naturverdier i, og påvirkninger på, det sjøområdet som er tenkt som en fremtidig nasjonalpark. Områder av særlig verdi, nasjonal verdi, har blitt prioritert.

Rapporten gir blant annet en fyldig beskrivelse av de naturtypene vi finner i nasjonalparkområdet under den blå flaten, og viser på kart hvor vi finner de viktigste forekomstene. I tillegg viser de siste kartleggingene i felt at de marine naturtypene ikke er statiske, men i konstant utvikling slik at utbredelsen endres over relativt kort tid.

Undervannsbilder fra Torskebåen med en fin tare torsk (høyre) og en samling sei (venstre). Bildet viser også kraftig stortareskog. Foto: Havforskningsinstituttet.

Utredning om fiske i sjø og akvakultur

Fiskeridirektoratet Region Sør har i samarbeid med Fylkesmannen i både Aust-Agder og Telemark utarbeidet en fyldig rapport om fiskeressursene på Skagerakkysten, og hvordan disse høstes og forvaltes. Fagutredningen tar for seg yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur i utredningsområdene for Raet og Jomfruland nasjonalparker. Rapporten omtaler arter det tradisjonelt har vært fisket på og arter det fiskes på i dag; torskefisk, leppefisk, sjøørret, laks, ål, brisling, sild, makrell, pigghå, reke, sjøkreps og hummer. I tillegg er også sjøpattedyr og skarv omtalt.

Yrkesfiske har alltid vært viktig i dette sjøområdet, men aktiviteten har variert med ressurstilgangen og konkurranse fra andre næringer. I utredningsområdet er det 74 manntallsførte fiskere. Fangstkvanrum og fangstverdier viser at reker er den arten som utgjør det største fangsvolumet og fangstverdi.

Hummerfisker

Foto: Øystein Paulsen

Utredning om reiseliv og annen næring

Aust-Agder fylkeskommune har utarbeidet en stor rapport som ser nærmere på reiseliv- og annen næringsvirksomhet i, og i nær tilknytning til utredningsområdet.

Det er svært få næringer som er fysisk lokalisert innenfor utredningsområdet, men en rekke aktører vil være direkte eller indirekte berørt av nasjonalparkplanene gjennom delvis virke i, eller nærhet til den kommende nasjonalparken. Det er reiseliv som dominerer aktiviteten i området.

Det er beregnet et meget stort antall overnattingsdøgn i regionen Arendal, Grimstad og Tvedestrand, og beregningene viser at opphold i private ferie- og fritidshus utgjør om lag 75 % av alle overnattinger i nærområdet til nasjonalparken. Bare 149 hytter ligger innenfor utredningsområdet.

Rapporten peker på at tilgjengeligheten både på land og i sjø er viktig for å bidra til verdiskapning for virksomheter både i og utenfor området. Næringen selv uttrykker et behov for å utvikle eget produkt, slik at det i rimelig grad må være mulighet for innovasjon og forbedring av dagens tilbud etter markedets behov og krav

Det sydligste området i Raet nasjonalpark kan sees og nytes fra Strand Hotell Fevik ved Grimstad.

Utredning om kulturminner

Aust-Agderfylkeskommune har laget en flott rapport om kulturminnene i utredningsområdet for Raet nasjonalpark. Kulturminnene vil være en viktig del av innholdet og opplevelsen av nasjonalparken. De er håndfaste spor etter menneskers liv i området, og gir grunnlag for å formidle menneskers levemåter på en håndgripelig og konkret måte. I nasjonalparkområdet er kulturminnene preget av kontakten med havet. De mest synlige er de mektige gravrøysene og fyrstasjonene som viser vei i havlandskapet. Sjøfartsvirksomheten har hatt stor betydning for menneskers virke i landsdelen, og denne virksomheten har satt spor etter seg i utredningsområdet. I tilknytning til utredningsområdet finner vi også historiske uthavner som Merdø og Lyngør som har vokst fram i kjølvannet av seilskutetrafikken.

Rapporten har også vedlegg som en god oversikt over og beskrivelse av kulturminnene i området.

Foto: Øystein Paulsen

Utredning om friluftsliv og fritidsaktiviteter

Aust-Agder fylkeskommune har også laget en fylldig og god rapport som beskriver friluftslivet og andre aktiviteter som foregår i utredningsområdet. Friluftsliv og fritidsaktiviteter ved kysten er en viktig del av Aust-Agders identitet. Svært mange fastboende og besøkende benytter seg av skjærgården, særlig i sommerhalvåret. Raet utredningsområde omfatter noen av de absolutt mest besøkte friluftslivsområdene våre, slik som Hove og Storesand, og innenfor utredningsområdet finnes det for øvrig 58 statlig sikra friluftsområder. En stor del av bruken av skjærgården er uorganiserte aktiviteter. Folk bruker områdene til bading, turgåing, padling, fiske og andre aktiviteter. I tillegg finnes det en rekke etablerte mer eller mindre organiserte aktiviteter.

Rapporten innehar fylldige vedlegg som detaljert beskriver friluftslivsområdene. Det er også vedlegg som viser de kommunale atferdsreglene for skjærgårdsparken samt en spørreundersøkelse som er brukt i forbindelse med utredningen av friluftslivet

Foto: Øystein Paulsen

Utredning om landbruk

Landbruksavdelingen hos Fylkesmannen i Aust-Agder har laget en rapport som oppsummerer dagens landbruk innenfor utredningsområdet. Det drives intensivt landbruk innenfor det foreslåtte planområdet, i hovedsak gjelder det områdene Søm-Ruaker i Grimstad kommune, og Brekka-Bjelland på Tromøy i Arendal kommune.

Flere av øyene og deler av landområdene som inngår er beiteområder for sau og delvis storfe. Store deler av skogarealene er oppdelt i små teiger med dårlig arrondering. Dette gjør at det i mindre grad har vært drevet aktiv skogdrift, og at områdene i større grad har gjort nytte blant annet som vedskog.

Foto: Geir Homme